

ΑΡ. 3580**ΑΡ. ΑΠΟΦΑΣΗΣ 54**

Αριθμός 1225

Ο ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΤΩΝ ΛΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ
(ΝΟΜΟΙ 30(Ι) ΚΑΙ 122(Ι) ΤΟΥ 2001)

Απόφαση δυνάμει του άρθρου 21

Ο Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση:

Τίτλος: Απαλλαγή από την Υποχρέωση Καταβολής Δικαιωμάτων Εγγραφής Υποθήκης από Μέλη Συνεργατικών Εταιρειών

1. Διαδικασία:

Στις 29 Οκτωβρίου 2001 κοινοποιήθηκε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ως Αρμόδια Αρχή, στον Έφορο Δημοσίων Ενισχύσεων, πρόγραμμα ενισχύσεων, το οποίο φέρει τον τίτλο «Απαλλαγή από την Υποχρέωση Καταβολής Δικαιωμάτων Εγγραφής Υποθήκης από Μέλη Συνεργατικών Εταιρειών». Η κοινοποίηση έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001 (εφεξής καλούμενων ως ο «Νόμος») και του περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Διαδικασία Κοινοποίησης) Διατάγματος του 2001. Το πρόγραμμα βρισκόταν σε ισχύ κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του Νόμου και ως εκ τούτου συνιστά, με βάση το άρθρο 21, υφιστάμενο πρόγραμμα ενισχύσεων.

2. Περιγραφή του κοινοποιηθέντος προγράμματος ενισχύσεων:

- (α) Αρμόδια Αρχή υπεύθυνη για την εφαρμογή της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας·
- (β) η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή απαλλαγής από την καταβολή δικαιωμάτων εγγραφής υποθήκης από τα μέλη συνεργατικών εταιρειών·
- (γ) άμεσοι δικαιούχοι της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι τα μέλη των συνεργατικών εταιρειών, τα οποία απαλλάσσονται από την καταβολή των δικαιωμάτων εγγραφής υποθήκης. Έμμεσοι δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι όλες οι συνεργατικές εταιρείες, των οποίων τα μέλη, κατά τη σύναψη των ενυπόθηκων δανείων, απαλλάσσονται από την καταβολή των πιο πάνω δικαιωμάτων·

(δ) η κοινοποιηθείσα ενίσχυση έχει ως νομική βάση το άρθρο 36 των περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμων του 1985 μέχρι 2000 και το Λιάταγμα του Κυβερνήτη που εκδόθηκε δυνάμει του Section 32 of the Co-operative Societies Law of 1939 (Notif. 31, Suppl.No. 3 to the Gazette No. 3163 of 15.2.1945), όπως ενσωματώθηκε στην κυπριακή έννομη τάξη με το άρθρο 188 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας·

(ε) το πρόγραμμα δεν έχει ημερομηνία λήξεως·

(στ) δεν προβλέπεται σφραγισμός με άλλα προγράμματα ενισχύσεων.

3. Αξιολόγηση της ενίσχυσης που κοινοποιήθηκε:

(α) Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, «δημόσια ενίσχυση» σημαίνει την οικονομική ενίσχυση που χορηγείται υπό οποιαδήποτε μορφή, άμεσα ή έμμεσα, από το Δημόσιο ή με πόρους του Δημοσίου και που νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό διά της εννοιακής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής.

(β) Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση κρίθηκε ότι συνιστά δημόσια ενίσχυση διότι ικανοποιεί σφραγιστικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις του Νόμου:

(i) Χορηγείται άμεσα από το Δημόσιο. Η απαλλαγή των μελών των συνεργατικών εταιρειών από την καταβολή των δικαιωμάτων εγγραφής υποθήκης σημαίνει παραίτηση του Δημοσίου από δικαιώματα που θα εισέπραττε κανονικά και άρα απώλεια δημοσίων εσόδων·

(ii) συνιστά οικονομική ενίσχυση, αφού η ενίσχυση μειώνει τα έξοδα των ενυπόθηκων δανείων που συνάπτουν τα μέλη των συνεργατικών εταιρειών, καθιστώντας ελκυστικότερα τα δάνεια των πιο πάνω εταιρειών με αποτέλεσμα να αυξάνεται ο κύκλος εργασιών τους. Η πιο πάνω ενίσχυση δε θα είχε παρασχεθεί υπό τις κανονικές συνθήκες της επιχειρηματικής δραστηριότητας των δικαιούχων επιχειρήσεων·

(iii) συνιστά εννοιακή μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων ή κλάδων παραγωγής, κι αυτό γιατί η απαλλαγή από την καταβολή δικαιωμάτων εγγραφής υποθήκης δεν παρέχεται επί του συνόλου των ενυπόθηκων δανείων που χορηγούνται από όλα τα πιστωτικά ιδρύματα στους πελάτες τους, αλλά περιορίζεται στα ενυπόθηκα δάνεια που χορηγούνται από τις συνεργατικές εταιρείες στα μέλη τους. Συνεπώς το κίνητρο είναι επιλεκτικό·

(iv) τέλος, το κοινοποιηθέν πρόγραμμα νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό, κι αυτό γιατί η οικονομική ενίσχυση που παρέχεται έμμεσα από δημόσιους πόρους στις συνεργατικές εταιρείες μειώνει τα έξοδα των ενυπόθηκων δανείων που χορηγούν καθιστώντας τα πιο ελκυστικά σε σχέση με τα ενυπόθηκα δάνεια που χορηγούνται από τα υπόλοιπα κυπριακά και ξένα πιστω-

τικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στην κυπριακή αγορά. Συνεπώς, ως αποτέλεσμα της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης, νοθεύεται ο ανταγωνισμός προς όφελος των συνεργατικών εταιρειών και σε βάρος των υπολοίπων πιστωτικών ιδρυμάτων.

- (γ) Εφόσον από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνιστά δημόσια ενίσχυση σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, εξετάστηκε κατά πόσο αυτή ανήκει στις κατηγορίες ενισχύσεων που δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου, για τις οποίες όμως απαιτείται κοινοποίηση.

Όσον αφορά τις κατηγορίες ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς τη γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία και τις δημόσιες ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις, που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα κατ' αποκλειστικότητα σε αλλοδαπούς και οι οποίες πτώνται το εισόδημά τους από πηγές εκτός της Δημοκρατίας, κρίθηκε ότι δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης.

- (δ) Εφόσον από τα ανωτέρω κρίθηκε ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνιστά δημόσια ενίσχυση σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, εξετάστηκε αν ανήκει σε μία από τις κατηγορίες ενισχύσεων που προνοούν τα άρθρα 4, 5 και 5Α του Νόμου.

Αρχικά εξετάστηκε κατά πόσο η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στις κατηγορίες των ενισχύσεων του άρθρου 4 του Νόμου που ο Έφορος υποχρεούται να εγκρίνει. Επειδή η ενίσχυση παρέχει απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής δικαιωμάτων εγγραφής υποθήκης από μέλη συνεργατικών εταιρειών, κρίθηκε ότι δεν εμπίπτει σε καμία από τις πέντε κατηγορίες που ορίζει το άρθρο 4.

Επίσης, εξετάστηκε κατά πόσο η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 5Α, σύμφωνα με το οποίο ο Έφορος δεν εγκρίνει ενισχύσεις που συνιστούν ενισχύσεις για εξαγωγές. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, ενίσχυση για εξαγωγές σημαίνει δημόσια ενίσχυση που συνδέεται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή τις τρέχουσες δαπάνες εξαγωγικής δραστηριότητας. Επειδή η απαλλαγή παρέχεται επί των δικαιωμάτων εγγραφής υποθήκης από μέλη συνεργατικών εταιρειών, κρίθηκε ότι δεν αποτελεί ενίσχυση για εξαγωγές και επομένως δεν εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 5Α.

Περαιτέρω, εξετάστηκε σε ποια από τις κατηγορίες ενισχύσεων του άρθρου 5 του Νόμου, που ο Έφορος δύναται να εγκρίνει, εμπίπτει η κοινοποιηθείσα ενίσχυση. Λόγω της φύσεως της ενίσχυσης, κρίθηκε ότι δεν εμπίπτει στις κατηγορίες ενισχύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 5 (1) (α) και (γ), δηλαδή τις ενισχύσεις για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης περιοχών στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση και τις ενισχύσεις για την προώθηση

της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και του πολιτισμού, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους συναλλαγών και ανταγωνισμού σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον.

Αφού λήφθηκε υπόψη ο στόχος της ενίσχυσης, κρίθηκε ότι αυτή εμπίπτει στην κατηγορία των ενισχύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 5(1) (β) που δύναται να εγκριθούν για να προωθηθούν την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον. Βασικές προϋποθέσεις για να εγκριθούν από τον Έφορο ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 5(1)(β) είναι οι ενισχύσεις αυτές να είναι κατάλληλες και απαραίτητες για την επίτευξη των σκοπών του πιο πάνω άρθρου. Οι ενισχύσεις λοιπόν που εγκρίνονται δυνάμει του άρθρου 5(1)(β) πρέπει να μην ξεπερνούν τα όρια του τι είναι κατάλληλο και αναγκαίο για την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών του συγκεκριμένου άρθρου.

Ενόψει των πιο πάνω, εξετάστηκε κατά πόσο οι συγκεκριμένοι όροι της ενίσχυσης διασφαλίζουν σε ικανοποιητικό βαθμό την πιθανή επίτευξη του στόχου που επιδιώκεται.

Μετά από εξέταση των στοιχείων του κοινοποιηθέντος προγράμματος κρίθηκε ότι αυτό δεν μπορεί να εγκριθεί με βάση το άρθρο 5(1) (β) για τους παρακάτω λόγους:

- (i) Απουσία συγκεκριμένων υποχρεώσεων εκ μέρους των δικαιούχων επιχειρήσεων.

Η απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής δικαιωμάτων εγγραφής υποθήκης από τα μέλη των συνεργατικών εταιρειών συνεπάγεται απώλεια δημόσιων εσόδων και έμμεσο όφελος για τις συνεργατικές εταιρείες, χωρίς όμως αυτές να αναλαμβάνουν οποιαδήποτε άμεση υποχρέωση, σε σχέση με το επιλέξιμο κόστος, η οποία να σχετίζεται με χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων ή τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Συνεπώς, ο σκοπός για τον οποίο εγκρίνονται ενισχύσεις βάσει του άρθρου 5, δηλαδή η ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων εκ μέρους των δικαιούχων, δε συνάδει με το στόχο της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης, εφόσον η χορήγησή της δεν προϋποθέτει την ανάληψη οποιασδήποτε συγκεκριμένων υποχρεώσεων εκ μέρους των δικαιούχων οι οποίες μπορούν να χαρακτηριστούν ως οικονομικές δραστηριότητες. Για τον ίδιο λόγο κρίθηκε ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση δε δύναται να εγκριθεί με βάση τους Κανονισμούς, οι οποίοι εκδόθηκαν δυνάμει του άρθρου 5(2) του Νόμου και προβλέπουν λεπτομερή κριτήρια για την έγκριση, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, ενισχύσεων για την ανάπτυξη συγκεκριμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, όπως οι περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις) Κανονισμοί του 2001.

- (ii) Αδυναμία επιμέτρησης της ενίσχυσης.
Εξαιτίας της φύσεως της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης, το όφελος των συνεργατικών εταιρειών που προκύπτει από τη μείωση των εξόδων των χορηγούμενων δανείων, δηλαδή η βελτίωση της ανταγωνιστικής τους θέσης, προκύπτει με έμμεσο τρόπο και είναι αδύνατο να επιμετρηθεί. Συνεπώς, λόγω της έλλειψης στοιχείων τόσο για την ακριβή ένταση της ενίσχυσης όσο και για το οικονομικό όφελος που προκύπτει για τις δικαιούχους επιχειρήσεις, η πιθανή έγκριση της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης καθίσταται δυσχερέστερη, καθώς είναι αδύνατο να διαπιστωθεί η ανάλογη ποσοτική σχέση μεταξύ του κόστους της ενίσχυσης και του οφέλους που προκύπτει από αυτήν.
- (iii) Απουσία δικαιολόγησης του μέτρου της ενίσχυσης.

Παρότι η Αρμόδια Αρχή δε δικαιολογεί την ύπαρξη της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης, είναι προφανές ότι ένας από τους βασικούς στόχους του μέτρου είναι η υποβοήθηση των μελών των συνεργατικών ιδρυμάτων, μέσω της βελτίωσης της ανταγωνιστικής θέσης αυτών των ιδρυμάτων έναντι των υπόλοιπων πιστωτικών ιδρυμάτων που ασκούν ανάλογες δραστηριότητες. Παρά ταύτα δεν επισημαίνονται οποιεσδήποτε πιθανές αδυναμίες ή μειονεκτήματα στη λειτουργία ή την ανταγωνιστικότητα των συνεργατικών εταιρειών, τα οποία η κοινοποιηθείσα ενίσχυση προορίζεται να αντιμετωπίσει. Ως εκ τούτου, καθίσταται αδύνατο να εξακριβωθεί η αναγκαιότητα της ενίσχυσης ούτε και μπορεί να δικαιολογηθεί η επιλεκτική εφαρμογή του μέτρου αποκλειστικά στα μέλη των συνεργατικών εταιρειών. Συνεπώς, δε θεμελιώνεται η αναγκαιότητα της συγκεκριμένης ενίσχυσης η οποία, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, αποτελεί βασική προϋπόθεση για την έγκρισή της.

Ενόψει των πιο πάνω, η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στις κατηγορίες ενισχύσεων που ο Έφορος δύναται να εγκρίνει δυνάμει του άρθρου 5 του Νόμου, η οποία, όμως, δεν εγκρίνεται διότι δεν είναι ούτε κατάλληλη αλλά ούτε και ανάλογη για την επίτευξη των στόχων του άρθρου 5.

4. Απόφαση:

Για τους λόγους αυτούς,

Ο ΕΦΟΡΟΣ ΛΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΤΑ ΕΞΗΣ:

- A. Το κοινοποιηθέν πρόγραμμα ενισχύσεων με τίτλο «Αλλαγή από την Υποχρέωση Καταβολής Λικαιωμάτων Εγγραφής Υποθήκης από Μέλη Συνεργατικών Εταιρειών» συνιστά δημόσια ενίσχυση, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου.

Η ενίσχυση αυτή εμπίπτει στις κατηγορίες δημόσιων ενισχύσεων που ο Έφορος δύναται να εγκρίνει, η οποία, όμως, δεν εγκρίνεται για τους λόγους που αναφέρθηκαν στο μέρος 3 της παρούσας απόφασης.

Το κοινοποιηθέν πρόγραμμα ενισχύσεων αντιβαίνει προς τις διατάξεις του Νόμου. Ως εκ τούτου, εκδίδεται αρνητική απόφαση. Σύμφωνα με το άρθρο 21 του Νόμου, το κοινοποιηθέν πρόγραμμα ενισχύσεων θα εξακολουθεί να ισχύει το αργότερο μέχρι τις 30.4.2003 οπότε θα πρέπει να καταργηθεί.

- B. Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

ΧΡ. ΑΝΔΡΕΟΥ,
Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων.

Λευκωσία, 21 Φεβρουαρίου 2002.

Ε.Λ.Ε.: 25.06.002.54 (155.2.2.26.2.1.6)